

Sygn. akt VI GC 234/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 kwietnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Marta Zalewska

Protokolant: Agnieszka Kozłowska

po rozpoznaniu w dniu 10 kwietnia 2018 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: (...) Szpital Spółka z o.o. w M.

przeciwko: (...) Spółka z o.o. z/s w M.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty wydanego w dniu 30 października 2015r. przez Sąd Okręgowy w K. XIII Wydział Gospodarczy sygn. akt XIII GNc 474/15

I. oddała powództwo

II. zasądza od powoda (...) Szpital Spółka z o.o. w M. na rzecz pozwanego (...) Spółka z o.o. z/s w M. kwotę 10.817zł (dziesięć tysięcy osiemset siedemnaście złotych) tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt VI GC 234/17

Uzasadnienie wyroku z dnia 12.04.2018r.

Powód (...) Szpital sp. z o.o. w M. wniósł przeciwko (...) sp.z o.o. w M. pozew o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, tj. nakazu zapłaty z dnia 30.10.2015r. wydanego przez SO w K.pod sygn.. XIII GNc 474/15 opatrzonego w klauzulę wykonalności. W uzasadnieniu podał, iż powyższy nakaz został wydany na kwotę 496.879,06zł wraz z ustawowymi odsetkami oraz kosztami procesu. W dniu 25.11.2015r. a następnie w dniu 21.10.2016r. strony zawarły umowy zwane odpowiednio: Ugoda i Porozumienie. W porozumieniu objęły należność wynikającą z w/w nakazu zapłaty, jak również koszty postępowania i postanowiły, że część z kwoty sądu wynikającej zostanie zapłacona w terminie do dnia 30.09.2017r. (pomyłka w porozumieniu w zakresie roku, błędnie wpisano: 2016) przez powoda, a pozostała część do dnia 30.09.2017r. Powód jako dłużnik z tego porozumienia zobowiązał się ustanowić tytułem zabezpieczenia roszczeń hipotekę umowną kaucyjną na swoich nieruchomościach oraz poddać dobrowolnej egzekucji co do kwot wskazanych w porozumieniu. Pomimo tego pozwany skierował sprawę do egzekucji, którą prowadzi komornik przy SR w M.pod sygn. KM 254/17. Jako podstawę prawną powództwa powód wskazał art. 840 §1 pkt 2 kpc.

Pozwany nie złożył w terminie wyznaczonym 2 tygodni odpowiedzi na pozew, a pismo procesowe złożone przez pozwanego w dniu 27.03.2018r. po upływie w/w terminu i bez postanowienia sądu wydanego w trybie art. 207 § 3 kpc zostało zarządzeniem z dnia 28.03.2018r. zwrócone (k.246).

Pismem z dnia 4.04.2018r. (k.250- 284) pozwany złożył wnioski dowodowe, a na rozprawę wyznaczoną w dniu 10.04.2018r. stawił się pełnomocnik pozwanego, który wskazał, iż zgodnie z treścią porozumienia § 6 pkt a i b strony ustaliły termin spłaty wskazanych tam zobowiązań na 30.10.2016r., omyłkowo w treści porozumienia pozostała data

wrześniowa, gdyż projekt porozumienia powstał we wrześniu, a ponieważ negocjacje co do jego zawarcia przedłużyły się do października, porozumienie to zostało podpisane w październiku i omyłkowo nie zmieniono daty wrześniowej na październikową. Na rozprawie pełnomocnik pozwanego przedstawił stan faktyczny w sprawie z punktu widzenia pozwanego (k. 303-303/2).

Poza sporem było, iż pozwany na podstawie w/w prawomocnego nakazu zapłaty prowadził egzekucję komorniczą jeszcze przed datą zawarcia porozumienia, a po jego zawarciu cofnął wniosek o wszczęcie egzekucji, czy też wniósł o umorzenie postępowania egzekucyjnego zgodnie z treścią porozumienia. Następnie w marcu 2017r. pozwany złożył ponowny wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego z w/w nakazu zapłaty. Niesporne też było, iż na chwilę wyrokowania pozwany nie dokonał jakiegokolwiek zapłaty na poczet należności wynikających z w/w nakazu zapłaty. Wniosek egzekucyjny pozwanego obejmował jeden sposób egzekucji: z nieruchomości powoda, żadne inne sposoby egzekucji, w tym zajęcia rachunków bankowych powoda nie zostały dokonane.

Sąd ustalił, co następuje:

Sąd Okręgowy w K. w dniu 30.10.2015r. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym pod sygn. XIII GNc 474/15 z powództwa (...) sp. z o.o. przeciwko (...) Szpital sp. z o.o., którym nakazał zapłatę pozwanemu (...) (...) powodowi R. kwoty 496.879,06zł z ustawowymi odsetkami od dnia 15.07.2015r. oraz kosztami procesu. Powyższy nakaz uprawomocnił się i sąd nadał mu klauzulę wykonalności. (dowód: nakaz zapłaty k. 20-21). W dniu 25.11.2015r. strony zawarły na piśmie ugodę pozasądową, którą objęły m.in. należności wynikające z w/w nakazu zapłaty oraz koszty postępowania zabezpieczającego i inne koszty. Zgodnie z §6.3. uгода ta nie stanowiła odnowienia w rozumieniu art. 506 kc ani zmiany umowy o roboty budowlane, na podstawie której to sąd zasądził roszczenie w w/w nakazie (dowód: uгода k. 35-40). W dniu 21.10.2016r. strony zawarły porozumienie, mocą którego dokonały wzajemnych rozliczeń należności z tytułu w/w umowy o wykonanie robót budowlanych, obejmujących budowę Centrum Medycznego w S.. Przedmiotem tego porozumienia była m.in. wierzytelność wynikająca z w/w nakazu zapłaty wraz z kosztami procesu. Z porozumienia tego wynika, iż pozwany prowadził przeciwko powodowi postępowanie egzekucyjne pod sygn. Km 263/16, egzekwując w/w nakaz zapłaty. Strony w §4 stwierdziły m.in., iż na poczet w/w tytułu egzekucyjnego w sprawie egzekucyjnej została wyegzekwowana łącznie 44.205,16zł, szczegółowo rozliczając poszczególne kwoty na poczet składowych wierzytelności. W §6 powód zobowiązał się w pkt a: zapłacić kwotę łącznie 551.260,82zł w terminie do dnia 30.09.2016r., w **pkt b**: kwotę: 448.739,18zł objętą w/w tytułem egzekucyjnym pod sygn. GNc 474/15 w terminie do dnia 30.09.2016r., w pkt c: resztę należności, w tym kwotę 79.041,25zł pozostałą do zapłaty z tytułu egzekucyjnego GNc 474/15 w terminie do dnia 30.09.2017r. W przypadku braku zapłaty jakiegokolwiek części kwoty określonych w pkt a i b pozwany uprawniony został do skierowania tytułów wykonawczych do egzekucji bądź kontynuacji postępowań egzekucyjnych oraz dokonania zabezpieczenia swych roszczeń w nieograniczonych zakresie. Pozwany po podpisaniu porozumienia zobowiązał się wstrzymać wszelkie do dnia 30.09.2016r. dalsze czynności sądowe egzekucyjne i nie podejmować nowych czynności. W §7 powód zobowiązał się ustanowić na rzecz pozwanego tytułem zabezpieczenia wierzytelności z pkt a i b hipotekę umowną łączną na nieruchomościach szczegółowo wskazanych do kwoty 1.000.000zł oraz poddać się dobrowolnej egzekucji w zakresie pkt c. W §8 strony rozwiązały umowę o roboty budowlane z dnia 3.08.2015r. , z której to umowy wynikła należność objęta tytułem egzekucyjnym GNc 474/15. W §9 strony porozumieniem niniejszym zastąpiły wszelkie dotychczasowe ustalenia stron wynikłe z umowy o roboty budowlane oraz ugody z dnia 25.11.2015r. W §10 ust.1 powód zobowiązał się ustanowić w/w hipotekę umowną i wręczyć akt notarialny o jej ustanowieniu bezpośrednio po podpisaniu porozumienia, wykonawca zobowiązał się cofnąć wnioski o wpis hipotek przymusowych nie wcześniej niż po dokonaniu wpisu hipoteki umownej łącznej. Niezależnie od powyższego wykonawca zobowiązał się cofnąć wniosek o wpis hipotek przymusowych następnego dnia po dokonaniu zapłaty kwoty 1 miliona złotych po prawomocnym wpisaniu hipoteki łącznej albo po dokonaniu zapłaty kwoty miliona złotych. Dodać należy, iż suma kwot z §6 pkt a i b dała kwotę właśnie 1 mln zł. W §11.2 strony postanowiły, że postanowienie niniejsze nie stanowi odnowienia w rozumieniu art. 506 kc, a celem i zamiarem stron tego porozumienia jest zakończenie współpracy i rozliczenie wynagrodzenia za wykonane roboty. Wszelkie zmiany porozumienia wymagały formy pisemnej pod rygorem nieważności (dowód: porozumienie k. 41 – 49). Dnia 27.10.2016r. powód w trybie aktu notarialnego złożył oświadczenie o poddaniu się egzekucji zgodnie

z §6 porozumienia, jak również w dniu 8.11.2016r. w formie aktu notarialnego oświadczył o ustanowieniu hipoteki umownej łącznej na swoich nieruchomościach zgodnie z treścią porozumienia dla zabezpieczenia spłaty wierzytelności wysokości miliona złotych. Hipoteka powyższa została wpisana do ksiąg wieczystych przez Sąd Rejonowy w M. dnia 5.12.2016r. W lipcu 2017r. komornik w sprawie Km 254/17 dokonał obwieszczenia o licytacji nieruchomości powoda (dowody: oświadczenia w formie aktu notarialnego k. 60 – 72, obwieszczenie o licytacji wraz z załącznikami k. 73-94, odpis z KW k. 206-237)

Sąd oddalił wniosek procesowy powoda złożony na rozprawie o określenie mu terminu 7 dni na ustosunkowanie się do twierdzeń pozwanego złożonych na rozprawie w dniu 10.04.2018r. oraz złożenie w tym terminie wniosków dowodowych na okoliczność, jaki termin strony w rzeczywistości określiły w porozumieniu co do spłaty zobowiązań z pkt a i b porozumienia. Na rozprawie bowiem pełnomocnik pozwanego podał jako nową okoliczność wobec braku złożenia w terminie odpowiedzi na pozew twierdzenie, iż w pisemnym porozumieniu strony mylnie oznaczyły ten termin na 30.09.2016r., gdy tymczasem porozumienie zostało zawarte w dniu 21.10.2016r., a zatem w rzeczywistości zdaniem pozwanego chodziło stronom o datę 30.10.2016r. W pozwie zaś oraz na rozprawie pełnomocnik powoda twierdził, iż rzeczywistą datą spłaty wierzytelności z pkt a i była data 30.09.2017r. W/w twierdzenia stron należało zapewne odnieść również do daty, w jakiej pozwany zobowiązał się nie prowadzić egzekucji p-ko powodowi z w/w nakazu zapłaty. Wprawdzie sąd dopuścił dowody z dokumentów oraz maili zawnioskowane przez pełnomocnika pozwanego w jego piśmie procesowym złożonym przed rozprawie (k. 250-251) na okoliczność rzeczywistej woli stron co do terminu spłaty zobowiązań, niemniej ostatecznie na etapie wyrokowania nie czynił ustaleń w tym przedmiocie uznając, iż nie mają one znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy w myśl art. 227 kpc. Z tych samych względów ostatecznie zmienił swoją decyzję na rozprawie i oddalił wniosek pozwanego wyżej wskazany, co uzasadni w rozważaniach prawnych. Również z tych samych przyczyn sąd nie znalazł podstaw do otwarcia rozprawy zamkniętej w dniu 10.04.2018r. mimo wniosku powoda w tym przedmiocie złożonego pismem procesowym z prezentatą sądu: 11.04.2018r. i zwartymi tam nowymi wnioskami dowodowymi (k. 306-307).

Sąd dał wiarę w/w dokumentom, których treść nie była kwestionowana przez strony, a jedyną kwestią sporną była wpisana w porozumieniu data, do której powód jako dłużnik z tego porozumienia zobowiązał się zapłacić wskazane tam zobowiązania określone w §6 pkt a i b, a pozwany powstrzymać z egzekucją. Sąd nie czynił jednak ustaleń w tym zakresie zgodnie z art. 227 kpc.

Sąd zważył, co następuje:

Literalna treść porozumienia z dnia 21.10.16r. wskazuje, iż pozwany zobowiązał się nie wszczynać postępowań egzekucyjnych i nie podejmować nowych czynności egzekucyjnych do dnia 30.09.2016r. (§6.5 porozumienia). Był to termin niemożliwy do realizacji (w dacie zawarcia porozumienia już upłynął). Sporne między stronami było, czy chodziło stronom w rzeczywistości o termin: 30.10.2016r. (twierdzenie pozwanego) , czy 30.09.2017r. (twierdzenia powoda) w kontekście analogicznych twierdzeń odnośnie terminów spłaty wskazanych w §6.1 a i b. Nawet jednak przyjmując za prawdziwe twierdzenie pozwanego, iż terminem tym był 30.09.2017r., to wprawdzie na datę wniesienia pozwu do sądu: 8.08.2017r. powództwo to było zasadne, niemniej na datę wyrokowania termin ten już upłynął. Oznacza to, iż na datę wyrokowania egzekucja mogła być dalej prowadzona przez pozwanego i zresztą była prowadzona, ale powództwo było już bezzasadne. Sąd ocenia zaś powództwo na datę wyrokowania (art. 316 § 1 kpc , tak też w odniesieniu do powództwa przeciwegzekucyjnego SN w : III CZP 18/76), a dodać należy, iż powód na datę wyrokowania mimo upływu terminu zapłaty nie zapłacił powodowi, a zobowiązany był to uczynić zgodnie ze swoją wersją treści porozumienia i mógł to uczynić, bowiem egzekucja została wszczęta tylko z nieruchomości; inny majątek, w tym rachunki bankowe powoda nie zostały zajęte. Wniosek sąd taki, że powód nie zapłacił swego długu nie z powodu wszczęcia egzekucji przez pozwanego, a w każdym razie twierdzeń odmiennych powód nie podał i nie udowodnił. Argumentacja, nie dość, że gołosłowna, złożona w tym przedmiocie w piśmie procesowym z dnia 19.03.18r. (k. 240) na uzasadnienie wniosku o zabezpieczenie powództwa wskazuje jedynie na utrudnienie w pozyskaniu środków na spłatę, nie przekonuje też twierdzenie, iż zawieszenie egzekucji umożliwi pozyskanie finansowania (brak logiki rozumowania, zwłaszcza, że strony zgodnie z treścią porozumienia rozwiązały umowę o roboty budowlane, zakończyły współpracę i chodziło tylko stronom tego porozumienia o spłatę przez powoda wierzytelności pozwanego). Gdyby

zatem powód do dnia 30.09.17r. spłacił swój dług pozwanemu, niewątpliwie na podst. art. 98 § 1 kpc pozwany pomimo oddalenia powództwa na podst. art. 316 § 1 kpc i na podstawie faktycznej, wskazanej w pozwie zostały uznany jako przegrywający proces i obciążony na tej podstawie kosztami procesu (analogicznie, jak pozwany dłużnik, który spłaca powództwo o zapłatę w toku postępowania).

Niezależnie od powyższego niniejsze powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego co do zasady i tak podlegało oddaleniu, zważywszy, iż zobowiązanie pozwanego o wstrzymaniu wszczęcia egzekucji i nieprowadzeniu egzekucji miało charakter terminowy, ograniczony w czasie: według twierdzeń powoda do 30.09.2017r., przyjmując je oczywiście za prawdziwe. Oznacza to, iż niedopuszczalnym było powództwo przeciwegzekucyjne o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, gdyż takie orzeczenie w sposób definitywny uchyla wykonalność tytułu egzekucyjnego. W świetle czasowego wstrzymania przez strony porozumienia egzekwawalności tytułu egzekucyjnego zasadnym było powództwo o ograniczenie tytułu wykonawczego w myśl art. 840 §1 pkt 2 kpc. Takiego powództwa jednak powód w sprawie nie złożył, a sąd związany jest petitum pozwu i nie może orzekać o innym żądaniu pozwu, niż to zgłoszone. Czym innym jest bowiem żądanie pozbawienia wykonalności, czym innym jest natomiast żądanie ograniczenia wykonalności (w tym wypadku żądanie wstrzymania wykonalności do dnia 30.09.2017r.), skoro sam ustawodawca w treści art. 840 §1 kpc jednoznacznie rozróżnił oba te żądania. Sąd podziela w tym przedmiocie stanowisko SN, iż zachodzi w takiej sytuacji podstawa do oddalenia powództwa o pozbawienia wykonalności jako niezasadnego, w sytuacji, gdy winno być zgłoszone powództwo o ograniczenie wykonalności. (por. V CKN 110/00, Kom. D. Zawistowskiego do art. 840 § 1 kpc w : lex). Z tych względów niezależnie od ustaleń sądu, czy datą wskazaną w porozumieniu była data 30.10.2016r., czy data 30.09.2017r. jako data spłaty długu przez powoda i data prawa do ponownego wszczęcia egzekucji przez pozwanego (czasowe do w/w daty wstrzymanie wykonalności tytułu wykonawczego) z zasady powództwo to podlegało oddaleniu, zatem i za koszty procesu wywołane tym powództwem odpowiada powód. O kosztach procesu sąd orzekł zatem na podstawie art. 108 kpc w zw. z art. 98 §1 i 3 kpc, przyznając je w całości stronie pozwanej, wygrywającej proces, która nie dała powodu do wytoczenia powództwa tej treści. Na koszty te złożyło się minimalne wynagrodzenie radcowskie pełnomocnika pozwanego wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa.